

កំណត់រង្វង់ប្រជាពលរដ្ឋសាធារណៈ និង វិមជ្ឈការ

មតិកត់សំគាល់ក្នុងនាមសហគមន៍អ្នកផ្តល់ជំនួយ

ដោយតំណាងកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សហប្រជាជាតិ និង ជាអ្នកសំរេចសំរួលអង្គការសហប្រជាជាតិប្រចាំនៅកម្ពុជា

លោក Douglas Gardner

បុរេកិច្ចប្រជុំពិគ្រោះយោបល់ ថ្ងៃទី ១០ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៤

ខ្ញុំ មានកិត្តិយស ដោយលើកឡើងនូវមតិកត់សំគាល់សង្ខេបមួយចំនួនស្តីពីការកែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ និង វិមជ្ឈការ ដែលតំណាងអោយមតិពីសំណាក់ដៃគូអន្តរជាតិរបស់សម្តេច ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោកស្រី អស់លោក ។ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា មានក្តីសោមនស្ស ដោយពិនិត្យឃើញថា ការកែទម្រង់នៅ ក្នុងវិស័យដ៏សំខាន់ទាំងពីរនេះ ត្រូវបានដាក់នៅក្នុងរបៀបវារៈគោលនយោបាយដ៏សំខាន់របស់រាជរដ្ឋាភិបាល និង “យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ” ដែលបានអនុម័តនៅពេល ថ្មីៗ នេះ ។

ការកែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ

ការពិត ដូចដែលបានលើកឡើងនៅក្នុងសេចក្តីព្រាងកម្មវិធីជាតិរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាសំរាប់ការកែ ទម្រង់រដ្ឋបាលនាខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៤ នេះ រដ្ឋបាលសាធារណៈដែលមានសមត្ថភាព និង មានតម្លាភាព អាចផ្តល់ សេវាដែលមានគុណភាពខ្ពស់ដល់ប្រជាជនកម្ពុជា រួមទាំងក្រុមជនក្រីក្រ និង ក្រុមជនងាយរងគ្រោះផង គឺជា លក្ខខណ្ឌដ៏បូន្មានសំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ និង ការរីកចម្រើន ដែលជាកត្តាចាំបាច់ ដើម្បីសំរេចបានគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហ- ស្សវត្សរបស់កម្ពុជា ។

ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមប្រាក់បៀវត្សទាប សមត្ថភាពរដ្ឋបាលទន់ខ្សោយ និង តម្រូវការអោយមាន សនិទានកម្មរចនាសម្ព័ន្ធមន្ត្រីរាជការ និង ការបំពេញការងារនៅតាមថ្នាក់នានា បញ្ហាប្រឈមចំពោះមុខសំរាប់ រដ្ឋាភិបាលថ្មី គឺការជំរុញល្បឿន និង វិសាលភាពនៃការកែទម្រង់វិស័យសាធារណៈ ។ ដោយបានពិភាក្សា និង សិក្សា ប្រធានបទនេះនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំពិគ្រោះយោបល់លើកមុន ឥឡូវនេះជាពេលទំជោរសំរាប់ចាត់វិធានការ ហើយ ធ្វើការវិភាគលើលទ្ធផលជាបន្តបន្ទាប់ ។ ដូច្នេះ យើងគាំទ្រយុទ្ធសាស្ត្ររបស់រដ្ឋាភិបាល ដែលផ្តោតទៅលើមូលដ្ឋាន គ្រឹះចំនួនបី គឺ :

- **សនិទានកម្មរចនាសម្ព័ន្ធមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និង ចំនួនមិយោជិក** ដើម្បីសំរេចបានវិសាលភាពជាអតិបរមា និង ការផ្តល់កំលាំងមន្ត្រីរាជការស៊ីវិលសំរាប់ការផ្តល់សេវាជាមុនមានប្រសិទ្ធភាពនៅថ្នាក់ជាតិ និង ថ្នាក់ មូលដ្ឋាន : ប្រការនេះ អាចត្រូវបានពង្រឹងដោយយុទ្ធសាស្ត្របំពេញការងារសំរាប់មន្ត្រីរាជការស៊ីវិល ដោយ

ផ្នែកលើការពិនិត្យមើលមុខងារឡើងវិញនៅគ្រប់ថ្នាក់ ដើម្បីកំណត់ការចាត់ចែងផ្នែកស្ថាប័ន ដំណើរការ របស់អង្គភាព និង ការផ្តល់បុគ្គលិកដល់ប្រតិបត្តិការរបស់រដ្ឋាភិបាល ។ ជាលទ្ធផលនៃការពិនិត្យមើល មុខងារឡើងវិញនេះ ផែនការអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្សយ៉ាងទូលំទូលាយ ដើម្បីពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រី រាជការនៅគ្រប់ថ្នាក់ អាចនឹងធ្វើទៅបាន ។

- **ការពង្រឹងការគ្រប់គ្រងមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល** តាមរយៈការអភិវឌ្ឍន៍បន្ថែមទៀតលើប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការងារ ព្រមទាំងការប្រគល់តួនាទី និង ការទទួលខុសត្រូវដល់រដ្ឋបាលនៅថ្នាក់ក្រោម ដោយបង្កើតអោយមាន យន្តការពិនិត្យតាមដាន និង ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្សយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព ដែលត្រូវដាក់បញ្ចូល យ៉ាងពេញលេញជាមួយដំណើរការថវិកា ។ ប្រការនេះ ក៏មានន័យថា ជាការបែងចែកដោយមានតម្លា- ភាព និង ការបង្កើតអោយមានបញ្ជីមន្ត្រីរាជការផងដែរ ។
- **ការបង្កើនប្រាក់បៀវត្សមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល** ដល់កម្រិតដែលមានការប្រកួតប្រជែងគ្នា ដើម្បីទាក់ទាញ និង រក្សាទុកបុគ្គលិកជំនាញ និង កាត់បន្ថយភាពងាយប្រព្រឹត្តិអំពើពុករលួយ ។ កាលានុវត្តភាព ស្ថិតនៅលើ ការបង្កើនចំណូលជាមធ្យម តាមរយៈការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៅក្នុងការប្រមូលពន្ធ ការកែលម្អប្រសិទ្ធភាព កំលាំងមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និង ការកសាងសមត្ថភាពអ្នកផ្តល់សេវា ។ វិធានការទាំងនេះ អាចអនុវត្តបាន ប្រសើរបំផុតទៅតាមរបៀបជាការកំណត់គោលដៅ និង ជាដំណាក់កាល ដែលផ្តោតទៅលើប្រភេទមន្ត្រី រាជការស៊ីវិលនៅក្នុងវិស័យដែលមានអាទិភាពខ្ពស់ ជាពិសេសនៅក្នុងវិស័យសុខាភិបាល និង អប់រំ ក៏ដូច ជានៅក្នុងការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ។

ដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងពីសារៈសំខាន់នៃចំណុចខាងលើនេះ សូមមេត្តាក្រឡេកមើលការថែទាំសុខភាព ។ បច្ចុ- ប្បន្ន ប្រាក់បៀវត្សនៅក្នុងវិស័យសុខាភិបាល មានចំនួនមិនគ្រប់គ្រាន់ ហើយជួនកាល បើកអោយដោយមានការ យឺតយ៉ាវ ដែលគួរឲ្យទាំងពីរនេះ បង្កអោយមានផលប៉ះពាល់មកលើសីលធម៌ និង គុណភាពនៃសេវា ។ ប្រសិនបើ ប្រាក់បៀវត្ស និង ផលប្រយោជន៍ផ្សេងៗ ត្រូវផ្តល់ទៅអោយបុគ្គលិកសុខាភិបាលដែលជួបការលំបាកនៅក្នុងតំបន់ ជនបទអោយបានគ្រប់គ្រាន់ ហើយបុគ្គលិកទាំងនេះ ត្រូវបានពិនិត្យតាមដានមើល ព្រមទាំងទទួលបានសំភារៈ បរិក្ខារនោះ យើងសង្ឃឹមថានឹងឃើញមានការកែលម្អលើការធ្វើអន្តរាគមន៍ដែលសម្រោះជីវិតរបស់កុមារ ។ ពេ ក៏អាចធ្វើការវិភាគបែបនេះនៅក្នុងវិស័យផ្សេងទៀតផងដែរ ។

ដើម្បីអនុវត្តចំណុចទាក់ទងនឹងការកែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ យើងសូមអោយមានការពិចារណាលើការ កំណត់អាណត្តិច្បាស់លាស់ បណ្តាញទំនាក់ទំនង និង វិធីបំពេញការងារសំរាប់ទិដ្ឋភាពផ្សេងៗ នៃដំណើរការកំណែ

ទំរង់រដ្ឋបាលរវាងស្ថាប័នសំខាន់ៗ ជាច្រើនរបស់រដ្ឋាភិបាល ដែលមានការពាក់ព័ន្ធ ។ ជាងនេះទៀត ដោយសារ ធនធានមានសភាពខ្វះខាត កិច្ចប្រឹងប្រែងកំណែទំរង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ អាចផ្ដោតការប្រឹងប្រែងចំពោះមុខ ទៅលើវិធានការសំខាន់ៗ មួយចំនួន ។ ក្រៅពីនេះ យុទ្ធសាស្ត្រកែទំរង់ប្រាក់បៀវត្សមន្ត្រីរាជការស៊ីវិលដ៏ទូលំ ទូលាយ នឹងត្រូវដោះស្រាយបញ្ហាប្រែប្រួលលើប្រាក់បៀវត្ស ដោយសារប្រាក់ឧបត្ថម្ភដែលផ្តល់ដោយអ្នកផ្តល់ជំនួយ ក៏ដូចជាការកាត់ចំពោះកិច្ចដែលបានអនុវត្តនៅក្នុងក្រសួងរបស់រដ្ឋាភិបាល ។ សហគមន៍អ្នកផ្តល់ជំនួយ ទន្ទឹងរង់ចាំ មើលការបញ្ចប់កម្មវិធីសិក្សារបស់ក្រុមប្រឹក្សាកំណែទំរង់រដ្ឋបាល (CAR) នៅក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានខែខាងមុខនេះ និង ការអនុម័តទាន់ពេលវេលានូវគោលនយោបាយកំណែទំរង់មន្ត្រីរាជការស៊ីវិលថ្មី នៅពេលបន្ទាប់មក ។

កំណែទំរង់វិមជ្ឈការ

ប្រព័ន្ធអភិបាលកិច្ចនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិនៅកម្ពុជា មានទំនាក់ទំនងដោយផ្ទាល់ជាមួយការកែទំរង់រដ្ឋបាល សាធារណៈ ។ ក្នុងន័យនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា គួរទទួលបានការអបអរសាទរ ដោយសារសំរេចបាននូវការរីក ចំរើនជាច្រើននៅក្នុងការអនុវត្តន៍ការកែទំរង់វិមជ្ឈការ ដូចជា ការពាក់តែងច្បាប់គ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់នៅ ដើមឆ្នាំ ២០០១ និង ការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់នៅឆ្នាំ ២០០២ ។ ការនាំយកប្រជាពលរដ្ឋ ទៅដាក់អោយស្ថិតនៅក្បែរសេចក្តីសំរេចចិត្តដែលមានផលប៉ះពាល់មកលើជីវភាពរស់នៅរបស់គាត់ និង ការមាន មន្ត្រីជាប់ឆ្នោតនៅមូលដ្ឋានដែលមានគណនេយ្យភាពចំពោះប្រជាពលរដ្ឋដែលខ្លួនបំរើ គឺជារូបមន្តដែលបានទទួល ការស្វាគមន៍នៅលើពិភពលោក និង ជាបេះដូងនៃវិមជ្ឈការប្រកបដោយជោគជ័យ ។

ដើម្បីទាញយកផលប្រយោជន៍ពីវិមជ្ឈការអោយបានច្រើនថែមទៀតសំរាប់ប្រជាជនកម្ពុជា កាលានុវត្ត- ភាពនៅពេលខាងមុខ រួមមាន

១. **ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ៖** គោលនយោបាយ និង យុទ្ធសាស្ត្ររយៈពេលវែង របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាសំរាប់អនុវត្តន៍ការកែទំរង់វិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ កំពុងត្រូវរៀបចំ បង្កើតឡើងជាក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ ដូចដែលបានណែនាំដោយសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី ។ ដំណើរការសំរាប់ ការរៀបចំបង្កើត និង ការអនុវត្តន៍ក្របខ័ណ្ឌនេះ នឹងភស្តុភារការមូលមតិនៅក្នុងចក្ខុវិស័យរបស់កម្ពុជា ដែលគាំទ្រដោយការចាត់ចែងផ្នែកស្ថាប័នសមស្រប ហើយទទួលបានការកោតសរសើរខ្ពស់ពីសំណាក់ សហគមន៍អន្តរជាតិ ។ ការមានក្របខ័ណ្ឌបែបនេះដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់ជាតិ និង របស់មូលដ្ឋាន នឹងធ្វើ អោយវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ ដំណើរការទៅមុខប្រាកដ និង មានសង្គតភាពជាមួយគ្នា ដែលជា កត្តាសំខាន់សំរាប់ធ្វើអោយរដ្ឋាភិបាល មានការឆ្លើយតបកាន់តែច្រើនចំពោះប្រជាពលរដ្ឋ ។ វាក៏ជួយផង ដែរក្នុងការធានាអោយបានថា វិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ ត្រូវបានដាក់បញ្ចូលជាមួយនឹងដំណើរការ

កែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ និង ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈកាន់តែទូលំទូលាយ ។ ក្រៅពីនេះ ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការរបស់រដ្ឋាភិបាល ក៏នឹងត្រូវប្រើប្រាស់ជាផែនទីបង្ហាញ ផ្លូវផងដែរ សំរាប់អោយដៃគូរបស់លោក អ្នក ផ្តល់ជំនួយរបស់ខ្លួនអោយបានស៊ីសង្វាក់គ្នា ។

២. **ច្បាប់បង្កើតអង្គការ:** រចនាសម្ព័ន្ធរដ្ឋបាល ព្រមទាំងតួនាទី និង មុខងាររបស់ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់ ត្រូវតែបញ្ជាក់អោយបានច្បាស់ ដើម្បីធានាអោយបានថា សេវាត្រូវបានផ្តល់ជូនដោយមានការ ឆ្លើយតប មានប្រសិទ្ធភាព និង ចំណាយទាប ។ យើងយល់ថា ការកំណត់មុខងារ ដំណើរការធ្វើសេចក្តី សំរេចចិត្ត និង គណនេយ្យភាពរបស់មន្ត្រីរដ្ឋបាល និង អ្នកផ្តល់សេវានៅគ្រប់ថ្នាក់ គឺជាកំណត់ចលករនៃ ច្បាប់បង្កើតអង្គការថ្មី ។ ការកំណត់មុខងារជាផ្លូវការនៃកិច្ចប្រឹងប្រែងទាំងពីរនេះ អាចផ្តល់នូវការជំរុញ យ៉ាងខ្លាំងក្លាចំពោះប្រសិទ្ធភាពនៃសេវាសាធារណៈនៅទូទាំងប្រទេស ។ យើងគាំទ្រការរៀបចំច្បាប់ បង្កើតអង្គការនេះ ហើយទទួលស្គាល់តម្លៃការអោយមានការពិភាក្សា និង ការកសាងការមូលមតិនៅក្នុង រយៈពេលជាក់ស្តែង ដែលនឹងត្រូវកំណត់នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ ។

៣. **ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់:** ការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ គឺជាការបោះជំហានយ៉ាងសំខាន់ ក្នុងការនាំយកលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យទៅដាក់នៅជិតមូលដ្ឋាន ។ ក្រៅពីធ្វើការជ្រើសរើសយ៉ាងសំខាន់នៅ ពេលបោះឆ្នោតក្នុងឆ្នាំ ២០០២ ប្រជាពលរដ្ឋនៅពេលនេះ មានឱកាសកាន់តែប្រសើរក្នុងការបង្ហាញមតិ យោបល់របស់ខ្លួនដល់មន្ត្រីដែលបានជាប់ឆ្នោតនៅថ្នាក់ឃុំ សង្កាត់ ។ ការពង្រឹងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ បន្ថែមទៀត គឺជាសមាសធាតុដ៏សំខាន់នៅក្នុងដំណើរការធ្វើអោយលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យកាន់តែស៊ីជម្រៅ និង កាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ។ យើងទទួលស្គាល់កិច្ចព្រមព្រៀងនៅពេលថ្មីៗ នេះ ក្នុងការសាកល្បងគណនី ធនាគារពាណិជ្ជកម្មសំរាប់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់នៅឆ្នាំ ២០០៥ ស្របទៅតាមគោលការណ៍អភិបាលកិច្ច មូលដ្ឋានបែបវិមជ្ឈការ ។ បច្ចុប្បន្ននេះ ការសំបែកជារួមនៅក្នុងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ បានកើតតួនាទីដ៏សំខាន់ របស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ក្នុងការផ្តល់សេវា ។ ដើម្បីធានាអោយមាននិរន្តរភាព មានកាសាវត្ថុភាព ដើម្បីកំណត់ និង ប្រគល់ប្រភពចំណូលផ្ទាល់ដល់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ដើម្បីអោយក្រុមប្រឹក្សានេះ មានលទ្ធភាពដើរតួនាទីកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពថែមទៀតនៅក្នុងការដោះស្រាយតម្រូវការជាអាទិភាព របស់ប្រជាជនដែលខ្វះបំរើ ។

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ នៅតែមានការប្តេជ្ញាចិត្តយ៉ាងពេញលេញក្នុងការគាំទ្រកិច្ចប្រឹងប្រែងរបស់រដ្ឋាភិបាលនៅ ក្នុងការកែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ និង វិមជ្ឈការ ដែលជាទិដ្ឋភាពដ៏សំខាន់សំរាប់អោយកម្ពុជា អនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ ចតុកោណ និង សំរេចបានគោលដៅសហស្សវត្សសំរាប់ឆ្នាំ ២០០៥ ឆ្នាំ ២០១០ និង ឆ្នាំ ២០១៥ ។